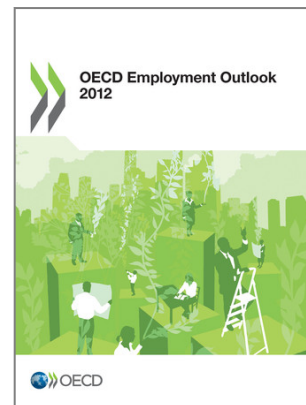

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Employment Outlook 2012

Summary in Polish

Read the full book on:
[10.1787/empl_outlook-2012-en](http://dx.doi.org/10.1787/empl_outlook-2012-en)

Prognoza stanu zatrudnienia w OECD na rok 2012

Streszczenie w języku polskim

- W niniejszym 30. wydaniu „Prognozy stanu zatrudnienia w OECD” analizujemy najnowsze tendencje panujące na rynku pracy oraz krótkoterminowe perspektywy dla krajów OECD. Z analiz tych wynika, że ożywienie po niedawnym kryzysie gospodarczo-finansowym jest powolne i nierównomierne. W wielu krajach wciąż panuje niemożliwy do zaakceptowania poziom bezrobocia. Wzrosło bezrobocie długoterminowe, co grozi utrwaleniem podwyższonej stopy bezrobocia.
- Analiza reakcji rynków pracy na wstrząsy gospodarcze wskazuje, że polityki zmierzające do obniżenia bezrobocia strukturalnego pomagają również złagodzić niekorzystny wpływ załamań gospodarki na bezrobocie oraz utratę i nierówność dochodów. Raport dokumentuje występujący w wielu krajach OECD spadek udziału dochodów z pracy w dochodzie narodowym. Wynika on głównie z globalizacji i zmian technologicznych. Zwiększone nakłady na edukację oraz lepiej ukierunkowane programy podatkowe i transfery społeczne mogą pomóc we włączeniu większej liczby ludzi w podział owoców wzrostu gospodarczego.
- Ocenie poddawany jest też wpływ polityk minimalizacji skutków zmian klimatycznych na rynek pracy. Niektóre z sektorów mogą odczuć znaczne zmiany zatrudnienia, nawet jeżeli ich wpływ na ogólny poziom zatrudnienia będzie niewielki. Należy wdrożyć polityki dotyczące innych wstrząsów strukturalnych, aby ułatwić mobilność na rynku pracy.

Rynki pracy w OECD w następstwie kryzysu

W krajach OECD bezrobocie wciąż jest nieco niższe od powojennego szczytu wynoszącego 8,5%. Najprawdopodobniej przez mniej więcej kolejny rok pozostanie na wysokim poziomie. Pracy nie ma około 48 mln ludzi, czyli o około 14,5 mln więcej niż na początku kryzysu finansowego pod koniec 2007 r. Od czasu, gdy rozpoczęło się ożywienie — co nastąpiło prawie trzy lata temu — wzrost jest zbyt mały i nierównomierny, aby wywołać skutki większe niż niewielki spadek cyklicznego wzrostu bezrobocia panującego we wszystkich krajach OECD.

Mamy zarazem do czynienia z ogromnymi różnicami poziomu bezrobocia i społecznych kosztów trudności gospodarczych między poszczególnymi krajami. W dziewięciu krajach OECD — Australii, Austrii, Holandii, Japonii, Korei, Luksemburgu, Meksyku, Norwegii i Szwajcarii — stopa bezrobocia pozostała poniżej 5,5%, natomiast dziewięć innych — Estonia, Francja, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Węgry, Włochy, Portugalia i Słowacja — wciąż notują jej dwucyfrowy poziom.

W wielu krajach słabość ożywienia doprowadziła do rosnącej marginalizacji bezrobotnych. Osoby dotknięte bezrobociem długoterminowym, czyli pozostające bez pracy i szukające zatrudnienia przez ponad rok, stanowią obecnie ponad jedną trzecią ogółu bezrobotnych w OECD. Znacznie wzrósł również udział osób zniechęconych do poszukiwania pracy i opuszczających szeregi siły roboczej. W niektórych krajach niebezpiecznie wzrosło bezrobocie wśród młodzieży. W Grecji i Hiszpanii przekracza ono 50% (za to w Niemczech wynosi tylko 8%).

Oprócz szkodliwego wpływu na życie osób niezdolnych do znalezienia pracy i ich rodzin istnieje coraz większa możliwość, że część cyklicznego wzrostu bezrobocia może nabrać charakteru strukturalnego, co oznacza ustalenie stopy bezrobocia na wyższym poziomie w krajach, w których najbardziej się ono zwiększyło. Zagroza to mniejszą podażą siły roboczej w przyszłości i zahamowaniem ożywienia, które może generować miejsca pracy.

Polityki aktywnej walki z bezrobociem

Co powinni zrobić decydenci? W krótkim terminie muszą oni działać na co najmniej czterech frontach: ogólnie promować tworzenie miejsc pracy, reagować na wzrost bezrobocia długoterminowego, poprawiać perspektywy zatrudnienia młodzieży i minimalizować liczbę bezrobotnych trwale opuszczających szeregi siły roboczej. Wyzwaniem bardziej długoterminowym jest zwiększenie odporności rynku pracy i jego wytrzymałości na przyszłe trudności przy ograniczonych kosztach społecznych.

Ożywienie na rynku pracy w znacznym stopniu zależy od szerszego ożywienia gospodarczego, które jest bardzo niepewne, zwłaszcza w strefie euro. Polityki stymulujące popyt pomogłyby w pobudzeniu wzrostu gospodarczego i tworzeniu miejsc pracy. Silniejszy nacisk na strukturalne reformy rynku produktów i rynku pracy będzie kluczem do ożywienia z uwagi na ograniczenia dalszych działań podejmowanych za pośrednictwem polityki pieniężnej i fiskalnej istniejące większości krajów OECD.

Zagrożenie wzrostem bezrobocia strukturalnego wymaga również przemyślanego pakietu aktywnych polityk rynku pracy zmierzających do jak najszybszego przywrócenia bezrobotnych do pracy oraz pomocy osobom zagrożonym długoterminowym bezrobociem w utrzymaniu kwalifikacji poprzez umożliwienie pracy tymczasowej. Prawdopodobnie najskuteczniejsze środki to kierowane do określonych odbiorców dopłaty do zatrudnienia oraz pomoc w poszukiwaniu pracy, na przykład w postaci rozmów twarzą w twarz, indywidualnych planów działań i klubów pracy.

Pomóc mogą również aktywne programy rynku pracy. Mogą się one skupiać na strukturalnych przeszkodach uniemożliwiających pracodawcom tworzenie miejsc pracy i utrudniających bezrobotnym znalezienie pracy, być może z powodu nieaktualności ich kwalifikacji wynikającej z przedłużającego się bezrobocia. Wymaga to jak najwcześniejszej identyfikacji wszelkich niedostatków kwalifikacji oraz określonych grup bezrobotnych o nieadekwatnych kwalifikacjach, a następnie zapewnienie programów szkoleń i praktyk pomagających im w powrocie do pracy.

Czy jednak te aktywne polityki przeznaczono dostateczne środki? Wzrost wydatków podczas bieżącego kryzysu był znacznie większy niż przy poprzednich recesjach, ale i tak nie wystarczy, aby utrzymać wartość dostępnych środków przypadających na jednego poszukującego pracy. Może to wynikać z braku przekonania władz państw o efektywności kosztowej dodatkowych inwestycji. Sytuacja ta może również wynikać z problemów z szybką rekrutacją i szkoleniem wykwalifikowanych doradców oraz zwiększeniem liczby możliwości szkolenia bez szkody dla jego jakości.

Istnieje ryzyko, że konsolidacja fiskalna w wielu krajach jeszcze bardziej ograniczy środki na aktywne polityki rynku pracy. Może to się jednak okazać niemądre, ponieważ mogłoby to pogorszyć i tak trudną sytuację na rynku pracy oraz zagrozić długoterminowemu wzrostowi.

Odporność rynku pracy na trudności

Oczywiste jest, że różnice polityczne i instytucjonalne są przyczyną dużej części rozbieżności pomiędzy krajami OECD w zakresie wpływu trudności gospodarczych na bezrobocie, dochody z pracy oraz nierówność zarobków. Polityka może zwiększyć odporność rynków pracy poprzez łagodzenie ponoszonych przez nie konsekwencji trudności gospodarczych i skutków spadku zarobków dla gospodarstw domowych. Ważną rolę w minimalizacji społecznych kosztów trudności gospodarczych mogą na przykład odegrać systemy ulg podatkowych.

Polityki i instytucje korzystnie wpływające na odporność rynku pracy zwykle sprzyjają też jego dobrym wynikom strukturalnym. Ogólnie rzecz biorąc, kraje o niskim poziomie bezrobocia strukturalnego notują mniejszy wzrost bezrobocia wynikający z trudności gospodarczych. Oznacza to, że wiele zawartych w „Zrewidowanej strategii zatrudnienia OECD” z 2006 r. zaleceń dotyczących dążenia do dobrych wyników strukturalnych rynku pracy może również wspomóc odporność tego rynku na zakłócenia gospodarcze.

Instytucje dążące do skoordynowanych negocjacji płac wspierają zarówno strukturalne wyniki rynku pracy, jak i jego odporność, natomiast instytucje sprzyjające intensywnemu wykorzystywaniu umów tymczasowych — na przykład surowe przepisy dotyczące ochrony zatrudnienia pracowników stałych — zmniejszają tę odporność.

Udział dochodów z pracy w dochodzie narodowym i ekologiczny wzrost

Decydenci mierzą się z pytaniami wynikającymi z dwóch innych długotrwałych kłopotów z rynkiem pracy. Pierwszym z nich jest malejący w prawie wszystkich krajach OECD udział płac i świadczeń w całkowitym dochodzie narodowym. Drugi — zepchnięty przez kryzys na drugi plan, ale możliwy jest jego powrót — to dążenie do ekologicznego wzrostu i konsekwencje przejścia do gospodarki niskowęglowej dla rynku pracy.

Malejący udział dochodów z pracy w dochodzie narodowym wynika przede wszystkim z pogarszającej się z powodu coraz silniejszej konkurencji krajowej i międzynarodowej sytuacji osób nisko wykwalifikowanych oraz najslabiej wykształconych oraz z zastępowania pracowników na niektórych stanowiskach — zwłaszcza tych, na których wykonuje się rutynowe czynności — maszynami wykorzystującymi technologie informatyczne i telekomunikacyjne.

Czy polityka powinna zareagować na spadek udziału dochodów z pracy? Zahamowanie postępu technologicznego i globalizacji jest prawie niemożliwe. Władze państw mogą jednak dać pracownikom środki umożliwiające im skuteczniejsze konkurowanie w tak zwanym wyścigu z maszyną. Większe inwestycje w kapitał ludzki oraz lepsze dopasowanie kwalifikacji przekazywanych w szkole do potrzeb pracodawców może bardzo pomóc w walce z tym spadkiem.

Decydenci prawdopodobnie ponownie staną przed wyzwaniem polegającym na szybkim, efektywnym oraz uczciwym przejściu do gospodarki niskowęglowej i efektywnie wykorzystującej zasoby, gdy tylko ożywienie okaże się trwałe. Przejście na ekologiczny wzrost jest doskonałą siłą napędową strukturalnych zmian w gospodarce. Polityka rynku pracy — w tym polityki dotyczące edukacji i kwalifikacji — powinna odegrać w tym procesie aktywną rolę poprzez pomoc pracownikom i pracodawcom w niezbędnych adaptacjach.

Polityki określone w „Zrewidowanej strategii zatrudnienia OECD” stanowią podstawę skutecznego zarządzania takimi zmianami strukturalnymi. Adaptując je do potrzeb przejścia na ekologiczny wzrost, można się skoncentrować między innymi na „ekoinnowacyjności” oraz propagowaniu ekologicznych technologii. Doskonalenie procesu edukacji i szkolenia zawodowego może być jedną drogą do tego celu. Inną jest zapobieganie zniechęceniu do wdrażania innowacji przez nadmierną ochronę zatrudnienia i regulację rynku produktów.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary !

OECD (2012), *OECD Employment Outlook 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/empl_outlook-2012-en